דְּלִדְבַר מִצְוָה נָפַק יֵשׁ לוֹ אַלְפַּיִם אַמָּה לְכָל רוּחַ. הַגָּהּ: יֵשׁ אוֹמְרִים כָּל מָקוֹם שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ (טז) [טז] (לד) לְסָחוֹרָה אוֹ לִרְאוֹת פְּנֵי חֲבֵרוֹ, חָשׁוּב הַכֹּל דְּבַר מִצְוָה, וְאֵינוֹ חָשׁוּב דְּבַר הֶרְשׁוּת רַק כְּשֶׁהוֹלֵךְ לְטַיֵּל, וְעַל כֵּן נָהֲגוּ בִּקְצָת מְקוֹמוֹת לְהָקֵל בְּעִנְיַן הַפְלָגַת הַפְּסִינוֹת (לה) וַהֲלִיכַת (יז) שְׁיָרָא תּוֹךְ שִׁלְשָׁה יָמִים, כִּי חוֹשְׁבִים הַכֹּל לִדְבַר מִצְוָה, (לו) וְאֵין לִמְחוֹת בְּיָדָן הוֹאִיל וְיֵשׁ לָהֶם עַל מִי שֶׁיִּסְמְכוּ:

א סַכָּה מ״ד (ע״ב) וּכְאִיכָּא דְּאָמְרִי הָרַבָּנוּ יְרוּחָם (נתיב יב ח״א) וְהָרֹא״שׁ (שבת פ״א סי׳ לח) וְהָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק לי (הי״א). ב בֵּית יוֹסֵף (ד״ה אין הולכין).

רמט דִּינִים הַשַּׁיְכִים לְעָרֵב שַׁבָּת. וּבוֹ ד׳ סְעִיפִים:

א * אֵין הוֹלְכִים בְּעָרֵב שַׁבָּת (א) **יוֹתֵר** (ס) **מִשְּׁלֹשׁ פַּרְסָאוֹת, כְּדֵי שֶׁיַּגִּיעַ** (ב) **לְבֵיתוֹ בְּעוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל * וְיוּכַל** (ג) **לְהָכִין צָרְכֵי סְעוּדָה לְשַׁבָּת, בֵּין שֶׁהוֹלֵךְ לְבֵית אֲחֵרִים בֵּין** (ג) **שֶׁהוֹלֵךְ לְבֵיתוֹ.** (ד) **וְהָנֵי** ב**מִלֵּי כְּשֶׁהוּא בְּיִשּׁוּב, בְּמָקוֹם שֶׁיּוּכַל לְהָכִין צָרְכֵי שַׁבָּת, אֲבָל אִם בְּמָקוֹם שֶׁהוּא שָׁם אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְהָכִין צָרְכֵי שַׁבָּת, אוֹ**

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ד [טז] לְסָחוֹרָה. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. **וְעַיֵּן שו״ת חֵת״ יָאִיר שֶׁכָּתַב שֶׁאֵין לְהַתִּיר אֲפִלּוּ אִם אֵין** הַפְּסִינָה הוֹלֶכֶת בְּשָׁבִילוֹ, **וַאֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה** דְּיֵשׁ מִצְוָה לְהַשְׁלִים מִנְיָן וְלִתְקַע וּלְהִתְפַּלֵּל בָּרַבִּים אֵין לְהַתִּיר, **וּמִשְּׁמַע שָׁם דְּאִם אֵין** הַפְּסִינָה הוֹלֶכֶת בְּשָׁבִילוֹ, [שָׁם] קְצָת צַד הֶתֵּר עַיֵּן שָׁם, וְגַם מִבְּאֹר מִדְבָּרִיו **בִּמְקוֹם שֶׁיֵּשׁ רְפָסוֹדוֹת** קוֹרוֹת מְסֻדָּרוֹת עַל שְׁתֵּי סְפִינוֹת גְּדוֹלוֹת הוֹלְכוֹת כָּל הַיּוֹם מַעֲבָר לְעֵבֶר, **וְכֵעֵין מְזִיזִי שֶׁנִּכְנָר** בְּהַעֲבָרָתָם, אִם הַיְהוּדִי מַכִּירוֹ וְאֵינוֹ אוֹמֵר לוֹ דָּבָר **וְעוֹבֵר עָלָיו לְמֵנְיָן בְּשַׁבָּת** אֵין אִסּוּר, וְלֹא מַחֲלִפֵי בִּסְפִינָה אַחֶרֶת מִצַּד שֶׁנִּזְרְקָה וּמַעֲשֶׂיהָ וְשִׂכָּתָהּ, **שֶׁלֹּא נִקְרֵאת סְפִינָה** סְתָם רַק בְּחִבּוּר מְלֹא נָשָׂא עַיִן שָׁם. וּכְשו״ת **עֲבוֹדַת הַגֵּרְשֻׁנִּי** סִימָן כ״ג **כָּתַב בְּצִנְעָה נָשָׂא** הַפּוֹרֶחֶת (וְנִרְאֶה שֶׁהוּא הָעִנְיָן שֶׁכָּתַב הַחַיִּת יָאִיר, **שֶׁכָּתַב שָׁם שֶׁהַנָּשָׂא מְתַגַּלְגֶּלֶת מַצַּמָּה וְיֵשׁ שָׁם** מָלֵא גְּדוֹל הַמַּפְּץ יַחְפֹּץ בּוֹ לְמַעַן יַלֵּךְ בְּכָל הַכְּהֻנִּירוּת) אֵין לְהַתִּיר רַק **אִם רוֹפֵא צָרִיךְ לַיַּלֵּךְ** לְחוֹלֶה אֲפִלּוּ שְׁאֵין בּוֹ סַכָּנָה, וְכֵן אִם נִקְרָא אֶל הַמּוֹשָׁב הַגָּדוֹל מְשׁוּם דַּרְכֵי שָׁלוֹם, **וְאֵין צָרִיךְ** קְנִיַּת שְׁכִיתָה מַמָּשׁ רַק קְצָת קְנִיַּת שְׁכִיתָה עַיֵּן שָׁם. וְאִמְנָם בְּשו״ת שב **יַעְקֹב סִימָן ס״ז כָּתַב** לְהַתִּיר לַעֲבֹר עַל הַנָּשָׂא הַפּוֹרַחַת שָׁם. וּכְשו״ת **עֲבוֹדַת הַגֵּרְשֻׁנִּי** סִימָן כ״ג כָּתַב **בְּצִנְעָה נָשָׂא** הַפּוֹרַחַת (וְנִרְאֶה שֶׁהוּא הָעִנְיָן שֶׁכָּתַב הַחַיִּת יָאִיר, **שֶׁכָּתַב שָׁם שֶׁהַנָּשָׂא מְתַגַּלְגֶּלֶת מַצַּמָּה וְיֵשׁ שָׁם** מָלֵא גְּדוֹל הַמַּפְּץ יַחְפֹּץ בּוֹ לְמַעַן יַלֵּךְ בְּכָל הַכְּהֻנִּירוּת) אֵין לְהַתִּיר רַק **אִם רוֹפֵא צָרִיךְ** לַיַּלֵּךְ לְחוֹלֶה אֲפִלּוּ שְׁאֵין בּוֹ סַכָּנָה, וְכֵן אִם נִקְרָא אֶל הַמּוֹשָׁב הַגָּדוֹל מְשׁוּם דַּרְכֵי שָׁלוֹם, **וְאֵין צָרִיךְ** קְנִיַּת שְׁכִיתָה מַמָּשׁ רַק קְצָת קְנִיַּת שְׁכִיתָה עַיֵּן שָׁם. וְאִמְנָם בְּשו״ת שב **יַעְקֹב סִימָן ס״ז כָּתַב** לְהַתִּיר לַעֲבֹר עַל הַנָּשָׂא הַפּוֹרַחַת שָׁם. וּכְשו״ת **עֲבוֹדַת הַגֵּרְשֻׁנִּי** סִימָן כ״ג **כָּתַב בְּצִנְעָה** לְהַתִּיר לַעֲבֹר עַל הַנָּשָׂא הַפּוֹרַחַת שָׁם. וְאִמְנָם בְּשו״ת **חֵת״ יָאִיר, שֶׁכָּתַב שֶׁהַנָּשָׂא מְתַגַּלְגֶּלֶת מַצַּמָּה וְיֵשׁ שָׁם** מָלֵא גְּדוֹל הַמַּפְּץ יַחְפֹּץ בּוֹ לְמַעַן יַלֵּךְ בְּכָל הַכְּהֻנִּירוּת) אֵין לְהַתִּיר רַק **אִם רוֹפֵא צָרִיךְ** לַיַּלֵּךְ לְחוֹלֶה אֲפִלּוּ שְׁאֵין בּוֹ סַכָּנָה, וְכֵן אִם נִקְרָא אֶל הַמּוֹשָׁב הַגָּדוֹל מְשׁוּם דַּרְכֵי שָׁלוֹם, **וְאֵין צָרִיךְ** קְנִיַּת שְׁכִיתָה מַמָּשׁ רַק קְצָת קְנִיַּת שְׁכִיתָה עַיֵּן שָׁם. וְאִמְנָם בְּשו״ת שב **יַעְקֹב סִימָן ס״ז כָּתַב** לְהַתִּיר לַעֲבֹר עַל הַנָּשָׂא הַפּוֹרַחַת שָׁם. וּכְשו״ת **עֲבוֹדַת הַגֵּרְשֻׁנִּי** סִימָן כ״ג **כָּתַב בְּצִנְעָה נָשָׂא** הַפּוֹרַחַת (וְנִרְאֶה שֶׁהוּא הָעִנְיָן שֶׁכָּתַב הַחַיִּת יָאִיר, **שֶׁכָּתַב שָׁם שֶׁהַנָּשָׂא מְתַגַּלְגֶּלֶת מַצַּמָּה וְיֵשׁ שָׁם** מָלֵא גְּדוֹל הַמַּפְּץ יַחְפֹּץ בּוֹ לְמַעַן יַלֵּךְ בְּכָל הַכְּהֻנִּירוּת) אֵין לְהַתִּיר רַק **אִם רוֹפֵא צָרִיךְ** לַיַּלֵּךְ לְחוֹלֶה אֲפִלּוּ שְׁאֵין בּוֹ סַכָּנָה, וְכֵן אִם נִקְרָא אֶל הַמּוֹשָׁב הַגָּדוֹל מְשׁוּם דַּרְכֵי שָׁלוֹם, **וְאֵין צָרִיךְ** קְנִיַּת שְׁכִיתָה מַמָּשׁ רַק קְצָת קְנִיַּת שְׁכִיתָה עַיֵּן שָׁם. וְאִמְנָם בְּשו״ת שב **יַעְקֹב סִימָן ס״ז כָּתַב** לְהַתִּיר לַעֲבֹר עַל הַנָּשָׂא הַפּוֹרַחַת שָׁם. וּכְשו״ת **עֲבוֹדַת הַגֵּרְשֻׁנִּי** סִימָן כ״ג **כָּתַב בְּצִנְעָה** לְהַתִּיר לַעֲבֹר עַל הַנָּשָׂא הַפּוֹרַחַת שָׁם. וְאִמְנָם בְּשו״ת **חֵת״ יָאִיר, שֶׁכָּתַב

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רמט

(ה) שָׁאֵינוֹ מְקוֹם יְשׁוּב בְּטוּחַ, מֻתָּר לֵילֵךְ אֲפִלּוּ כַּמָּה פַּרְסָאוֹת. [ג]וְאִם שָׁלַח לְהוֹדִיעָם שֶׁהוּא הוֹלֵךְ שָׁם לְשַׁבָּת, מֻתָּר לֵילֵךְ. (ו) כַּמָּה פַּרְסָאוֹת בְּכָל גְּוָנָא: **ב** (ז) * [ד]אָסוּר לְקַבֵּעַ (ח) בְּעָרֵב שַׁבָּת סְעוּדָה וּמִשְׁתֶּה * [ה]שֶׁאֵינוֹ רָגִיל בִּימֵי הַחוֹל, * וַאֲפִלּוּ הִיא (ט) סְעוּדַת (ג) אֲרוּסִין, * מִפְּנֵי (י) כְּבוֹד הַשַּׁבָּת (יא) שֶׁיִּכָּנֵס לַשַּׁבָּת כְּשֶׁהוּא תָּאֵב לֶאֱכֹל, וְכָל הַיּוֹם בְּכָלָל הָאִסּוּר. הַגָּה: וּסְעוּדָה שֶׁזְּמַנָּהּ עֶרֶב שַׁבָּת, כְּגוֹן (יב) בְּרִית מִילָה * אוֹ (ד) פִּדְיוֹן הַבֵּן, (ה) (יג) * [א]מֻתָּר, כֵּן נִרְאֶה לִי וְכֵן הַמִּנְהָג פָּשׁוּט. (יד) וְלֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת

ג מִדִּבְרֵי הָרַמְבַּ"ם שָׁם וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם (שם) בְּחֶלֶק א'. ד מֻתָּא דְּגִיטִין ל"ח (ע"ב). ה הָרַב הַמַּגִּיד בְּרַמְבַּ"ם פֶּרֶק ל' (ה"ד).

בְּאֵר הֵיטֵב

ב (ג) **אֲרוּסִין.** וְהוּא הַדִּין סְעֻדַּת נִשּׂוּאִין. בֵּ"ח (ס"ג). וְצָרִיךְ עִיּוּן דְּבְסִימָן תמ"ד סָעִיף ד' כָּתַב דְּסְעֻדַּת אֲרוּסִין סְעֻדַּת מִצְוָה הִיא אֲפִלּוּ בְּעֶרֶב פֶּסַח, כָּל שֶׁכֵּן בְּעֶרֶב שַׁבָּת דְּקִיל טְפֵי, וְעוֹד קָשֶׁה דְּבְסִימָן תקמ"ו (ס"ג) כָּתַב דְּמֻתָּר לֶאֱפוֹת בְּעֶרֶב פֶּסַח, עֶרֶב הֶרֶגֶל, וְעוֹד קָשֶׁה בְּעֶרֶב שַׁבָּת הֲרֵי לֵיהּ זְמַן סְעוּדָה בְּעֶרֶב שַׁבָּת, וּבְרוֹקַח סִימָן ל' הֵבִיא הֵירוּשַׁלְמִי (בְּיצה פ"ה ה"ב) הַנָּה, וְנִרְאֶה לִי דְּהָכִי פֵּרוּשׁוֹ, אָסוּר לֶאֱרוֹס שַׁבָּת, דְּהָוֵי דְּאִתְּמַר (בְּיצה פ"ה ה"ב) הַנָּה, וְנִרְאֶה לִי דְּהָכִי פֵּרוּשׁוֹ, אָסוּר בְּעֶרֶב שַׁבָּת סְעֻדַּת אֲרוּסִין, אֲבָל לֶאֱרֹס מֻתָּר, רְצוֹנוֹ לוֹמַר מֻתָּר לֶאֱרֹס בְּעֶרֶב שַׁבָּת שֶׁפֵּא יִקְדֵּימוּ אַחֵר, וְאֵז מֻתָּר גַּם כֵּן לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ג) עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן סִימָן תמ"ד סָעִיף ד'. וְעַיֵּן תְּשׁוּבַת חַוַּת יָאִיר סִימָן ע' מַה נִּקְרָא סְעֻדַּת מִצְוָה בְּאֹרֶךְ. וְהַקּוֹבֵר אֶת מֵתוֹ בְּעֶרֶב שַׁבָּת אִם חַיָּב בְּהַבְרָאָה עַיֵּן יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שע"א [שע"ח] (ס"ה). וְעַיֵּן בְּסִפֶּר אֶבֶן הָעזֹר שִׁפְתֵי קָשִׁית הַמְּגֵן אַבְרָהָם עַל פְּסַק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ [וּבְסִפֶּר אֵלִיָּהוּ רַבָּה (סק"י) פּוֹסֵק דְּאַף בְּאֲרֵס בְּעֶרֶב שַׁבָּת אִם אִפְשָׁר לְדַחוֹת לְמָחָר אוֹ לְיוֹם אַחֵר אָסוּר לַעֲשׂוֹת הַסְּעֻדָּה בְּעֶרֶב שַׁבָּת, וּלְקַמָּן מְיֻרֵי בְּאִי אִפְשָׁר לְדַחוֹת]: (ז) **פִּדְיוֹן הַבֵּן.** וּפִדְיוֹן הַבֵּן שֶׁעֶרֶב זְמַנּוֹ אָסוּר לַעֲשׂוֹתוֹ בְּעֶרֶב שַׁבָּת. וּמִילָה אַף עַל פִּי שֶׁעֶרֶב זְמַנָּהּ כְּגוֹן שֶׁהָיְתָה חוֹלָה בְּשָׁמְעִינִי, מִקֵּרֵי זְמַנָּהּ קָבְעִנַ, דְּכָל שֶׁעִּנְתָּא וְשָׁעְתָּא וְזִמְנֵיהּ הוּא דְּאָסוּר לְהַנִּיחוֹ עָרֵל, כֵּן מְשָׁמַע מִתּוֹסְפוֹת דְּמוֹעֵד קָטָן דַּף ח' (ע"ב ד"ה מפני ביטול), עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה). וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רס"ו בְּשֵׁ"ךְ (סק"ך יח) וּבְטַ"ז (שם ס' רסב סק"ג) דְּיֵשׁ אוֹסְרִים לְמוֹהֵל מִילָה שֶׁלֹּא בִּזְמַנָּהּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת: (ה) **מֻתָּר כֵּן נִרְאֶה לִי.** וְאִם אִי

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

רַבָּה (סק"א): (ה) **שָׁאֵינוֹ וְכוּ'.** דַּעֲמִידָה בְּדַרְכּוֹ (ס) אֵינוֹ מָקוֹם בָּטוּחַ דְּכָל הַדְּרָכִים בְּחֶזְקַת סַכָּנָה, וְלָכֵן אֲפִלּוּ יֵשׁ עִמּוֹ צֵדָה כְּדֵי צָרְכֵי שַׁבָּת מֻתָּר לוֹ לָצֵאת מִשָּׁם (ע) עַד שֶׁיָּבוֹא לְמָקוֹם בָּטוּחַ: (ו) **כַּמָּה פַּרְסָאוֹת.** וּמִכָּל מָקוֹם יִזָּהֵר שֶׁלֹּא יִתְאַחֵר לָבוֹא עַד סְמוּךְ לָעֶרֶב וְכַנַּ"ל בְּסָעִיף קָטָן ג': **ב** (ז) **אָסוּר לְקַבֵּעַ.** וְאִיתָא בְּגִמָּרָא (גיטין לח:) דְּהָיְתָה מִשְׁפָּחָה בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁקָּבְעָה סְעוּדָתָהּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת וְנֶעְקְרָה: (ח) **בְּעֶרֶב שַׁבָּת.** וְהוּא הַדִּין בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב, דְּיוֹם טוֹב נַמִּי מִצְוָה לְעַנְגוֹ וּלְכַבְּדוֹ [פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ג)]: (ט) **סְעוּדַת אֲרוּסִין.** פָּרוּשׁ אִם אֲרַס קֹדֶם לָכֵן אָסוּר לַעֲשׂוֹת הַסְּעוּדָה בְּעֶרֶב שַׁבָּת, דְּאַף דְּסְעוּדַת אֲרוּסִין הִיא מִצְוָה מִכָּל מָקוֹם הָיָה לוֹ לְהַקְדִּימָהּ, אֲבָל אִם אֲרַס בְּעֶרֶב שַׁבָּת (י) מֻתָּר לַעֲשׂוֹת הַסְּעוּדָה, דְּכֵיוָן דַּאֲרוּסִין שָׁרְיָא בְּעֶרֶב שַׁבָּת מִשּׁוּם שֶׁלֹּא יְקַדְּמֻנּוּ אַחֵר מִפְּלִילָא שָׁרֵי הַסְּעוּדָה לָזֶה גַּם כֵּן, וַחֲשׁוּבָה כְּמוֹ סְעוּדַת מִילָה וּפִדְיוֹן הַבֵּן שֶׁזְּמַנָּהּ קָבוּעַ. וְכֵן אִם הָיוּ (יא) [ב]הַנִּשּׂוּאִין בְּעֶרֶב שַׁבָּת מֻתָּר לַעֲשׂוֹת הַסְּעוּדָה גַּם כֵּן. (יב) [ג]וּמִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה טוֹב וְנָכוֹן אִם אֶפְשָׁר לִדְחוֹת הַסְּעוּדָה לְמָחָר אוֹ יוֹם אַחֵר אֲפִלּוּ בְּאֲרַס בְּעֶרֶב שַׁבָּת. וְדַע דְּכָל זֶה בְּסְעוּדַת אֲרוּסִין, אֲבָל בְּסְעוּדָה שֶׁעוֹשִׂין בַּשִּׁדּוּכִין שֶׁלָּנוּ לֹא הָוֵי סְעוּדַת מִצְוָה, כֵּן כָּתַב בְּפִרְי מְגַדִּים בְּסִימָן תמ"ד (מש"ז סק"ח), וּלְפִי זֶה אֵין לַעֲשׂוֹתָהּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת אֲפִלּוּ אִם נִגְמַר הַשִּׁדּוּךְ בְּאוֹתוֹ יוֹם, וּמַה שֶּׁנּוֹהֲגִין לֶאֱכֹל מִינֵי מְרַקָּחַת בְּשָׁעַת כְּתִיבַת הַתְּנָאִים (יג) לֹא מָקֳרֵי סְעוּדָה: (י) **כְּבוֹד הַשַּׁבָּת.** וְיֵשׁ שֶׁכָּתְבוּ הַטַּעַם (יד) שֶׁמְּתוֹךְ טִרְדַּת הַסְּעוּדָה לֹא יִתְעַסְּקוּ בְּצָרְכֵי שַׁבָּת: (יא) **שֶׁיִּכָּנֵס לַשַּׁבָּת וְכוּ'.** שֶׁאַף שֶׁאוֹכְלָהּ בַּבֹּקֶר, כֵּיוָן שֶׁהוּא מְרֻבֶּה בִּסְעוּדָתוֹ שֶׁלֹּא כִּרְגִילוּתוֹ שׁוּב לֹא יֹאכַל בַּלַּיְלָה לְתַאֲבוֹן: (יב) **בְּרִית מִילָה.** אֲפִלּוּ (טו) אִם אֵינָהּ בַּשְּׁמִינִי לְלִדָּתוֹ כְּגוֹן שֶׁהָיָה חוֹלֶה בַּשְּׁמִינִי וְנִתְרַחֵית, מִכָּל מָקוֹם מִקְרֵי זְמַנָּהּ קָבוּעַ, דְּכָל שֶׁעִּנְתָּא וְשָׁעְתָּא זְמַנֵּיהּ הוּא, דְּאָסוּר לְהַנִּיחוֹ עָרֵל אֲפִלּוּ יוֹם אֶחָד. (טו) וְכֵן בְּפִדְיוֹן הַבֵּן [ד]אֲפִלּוּ עָבַר זְמַנּוֹ, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁמִּן הַדִּין אֲפִלּוּ אַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם כָּל שֶׁעִּנְתָּא וְשָׁעְתָּא רָמְיָא חִיּוּבָא עֲלֵיהּ לְפִדּוֹתוֹ, מִפְּלִילָא מֻתָּר לַעֲשׂוֹת גַּם כֵּן סְעוּדַת מִצְוָה, וְאֵין לְדַחוֹתָהּ מִפְּנֵי סְעוּדַת שַׁבָּת. (יג) **מֻתָּר.** דְּהִיא גַּם כֵּן סְעוּדַת מִצְוָה, וְאֵין לְדַחוֹתָהּ מִפְּנֵי סְעוּדַת שַׁבָּת. (יד) וּמִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה [ה]מִצְוָה לְהַקְדִּימָהּ בְּשַׁחֲרִית מִשּׁוּם כְּבוֹד שַׁבָּת, וְכֵן מִנְהַג פּוֹרִים סְעוּדַת מִצְוָה בְּעֶרֶב שַׁבָּת, וְכֵן נוֹהֲגִין לַאֲכֹל מִינֵי מְרַקָּחַת בְּשָׁעַת כְּתִיבַת הַתְּנָאִים (טו) וְכֵן נוֹהֲגִין לַאֲכֹל מִינֵי מְרַקָּחַת בְּשָׁעַת כְּתִיבַת הַתְּנָאִים (טז) וְכֵן נוֹהֲגִין לַאֲכֹל מִינֵי מְרַקָּחַת בְּשָׁעַת כְּתִיבַת הַתְּנָאִים (יד) וְלֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת בְּדֵיעֲבַד יָכוֹל לַעֲשׂוֹתָהּ אֲפִלּוּ מִמְּנְחָה וּלְמַעְלָה: (יד) **וְלֶאֱכֹל**

* **מֻתָּר.** עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) שֶׁהֵבִיא מִשָּׁם הַלְּבוּשׁ דְּאִם אֶפְשָׁר לְקַיֵּם שְׁתֵּיהֶן מוּטָב, וְאִם לְאו תְּדָחֶה סְעוּדַת שַׁבָּת, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּלֹא יוּכַל לְקַיֵּם בַּלַּיְלָה כָּלָל מִפְּנֵי

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ס) בַּ"ח יוֹסֵף (ד"ה אין הולכין): (ע) כֵּן מַשְׁמַע בְּבֵית יוֹסֵף (שם) וְכֵן מוֹכֵחַ בְּסֵפֶר עוֹלַת שַׁבָּת (סק"א), **וְעַיֵּן בְּבָאוּר הֲלָכָה** (ד"ה ויוכל) **בְּמֶה שֶׁתָּבְנוּ בָּשָׁם אֵלִיָּה רַבָּה** (סק"ב) אַחֲרוֹנִים: (יט) דְּאַף דְּלִהֵירוּשַׁלְמִי כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּאֹשֶׁר לְמֶלֶךְ (כתובות פ"א ה"א) חוֹלֵק עַל זֶה וְקַיְמָא לַן כְּבַבְלִי, כֵּן מַשְׁמַע מֵהַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) וְכֵן אֵיתָא בְּבָאוּר הַגְּרַ"א לְהֲלָכָה, וּבְפֹרָט בִּזְמַנֵּנוּ שֶׁהַמִּנְהָג לְקַדֵּשׁ בְּשָׁעַת הַנִּשּׂוּאִין לְכַלָּי עָלְמָא שָׁרֵי, דְּלֹא גָּרְעִי מִפְּעוּדַת אֲרוּסִין וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּאֹשֶׁר אַבְרָהָם סִימָן תמ"ד (סק"ט), וּמַה שֶּׁכָּתְבְתִּי כָּאן בְּשֵׁם הַלְּבוּשׁ וְהַגְּרַ"א לְהֲלָכָה, וְכֵן מוֹכֵחַ בְּסֵפֶר עוֹלַת שַׁבָּת (שם) וְכֵן מַשְׁמַע בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה אין הולכין): (עא) **כְּמָה שֶׁתָּבְנוּ בָּשָׁם אֵלִיָּה רַבָּה** (סק"ב) **וְעַיֵּן בְּבָאוּר הֲלָכָה** (ד"ה ויוכל) **בְּמֶה שֶׁתָּבְנוּ בָּשָׁם אֵלִיָּה רַבָּה** (סק"ב) שַׁבָּת (סק"א), **וְעַיֵּן בְּבָאוּר הֲלָכָה** (ד"ה ויוכל) **בְּמֶה שֶׁתָּבְנוּ בָּשָׁם אֵלִיָּה רַבָּה** (סק"ב) אַחֲרוֹנִים: (יט) דְּאַף דְּלִהֵירוּשַׁלְמִי מְוֻוֹנוֹתַי עִמּוֹ: **ב** (י) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) [וְהַגְּרַ"א וּשְׁאֶרֵי (יט) דְּאַף דְּלִהֵירוּשַׁלְמִי מְוֻוֹנוֹתַי עִמּוֹ: **ב** (י) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) [וְהַגְּרַ"א וּשְׁאֶרֵי אַחֲרוֹנִים: (יט) דְּאַף דְּלִהֵירוּשַׁלְמִי מְוֻוֹנוֹתַי עִמּוֹ: **ב** (י) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) [וְהַגְּרַ"א וּשְׁאֶרֵי אַחֲרוֹנִים: (יט) דְּאַף דְּלִהֵירוּשַׁלְמִי מְוֻוֹנוֹתַי עִמּוֹ: **ב** (י) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) [וְהַגְּרַ"א וּשְׁאֶרֵי

(יז) מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן תקנ"א סָעִיף קָטָן י' וְהוּא הַדִּין לְעִנְיָנֵנוּ: (יח) **בְּעֶרֶב שַׁבָּת.** וְהוּא הַדִּין בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב נַמִּי מִצְוָה לְעַנְגוֹ וּלְכַבְּדוֹ [פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ג)]: (יט) **סְעוּדַת אֲרוּסִין.** פָּרוּשׁ אִם אֲרַס קֹדֶם לָכֵן אָסוּר לַעֲשׂוֹת הַסְּעוּדָה בְּעֶרֶב שַׁבָּת, דְּאַף דְּסְעוּדַת אֲרוּסִין הִיא מִצְוָה מִכָּל מָקוֹם הָיָה לוֹ לְהַקְדִּימָהּ, אֲבָל אִם אֲרַס בְּעֶרֶב שַׁבָּת (י) מֻתָּר לַעֲשׂוֹת הַסְּעוּדָה, דְּכֵיוָן דַּאֲרוּסִין שָׁרְיָא בְּעֶרֶב שַׁבָּת מִשּׁוּם שֶׁלֹּא יְקַדְּמֻנּוּ אַחֵר מִפְּלִילָא שָׁרֵי הַסְּעוּדָה לָזֶה גַּם כֵּן, וַחֲשׁוּבָה כְּמוֹ סְעוּדַת מִילָה וּפִדְיוֹן הַבֵּן שֶׁזְּמַנָּהּ קָבוּעַ. וְכֵן אִם הָיוּ (יא) [ב]הַנִּשּׂוּאִין בְּעֶרֶב שַׁבָּת מֻתָּר לַעֲשׂוֹת הַסְּעוּדָה גַּם כֵּן. (יב) [ג]וּמִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה טוֹב וְנָכוֹן אִם אֶפְשָׁר לְדַחוֹת הַסְּעוּדָה לְמָחָר אוֹ יוֹם אַחֵר אֲפִלּוּ בְּאֲרַס בְּעֶרֶב שַׁבָּת. וְדַע דְּכָל זֶה בְּסְעוּדַת אֲרוּסִין, אֲבָל בְּסְעוּדָה שֶׁעוֹשִׂין בַּשִּׁדּוּכִין שֶׁלָּנוּ לֹא הָוֵי סְעוּדַת מִצְוָה, כֵּן כָּתַב בְּפִרְי מְגַדִּים בְּסִימָן תמ"ד (מש"ז סק"ח), וּלְפִי זֶה אֵין לַעֲשׂוֹתָהּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת אֲפִלּוּ אִם נִגְמַר הַשִּׁדּוּךְ בְּאוֹתוֹ יוֹם, וּמַה שֶּׁנּוֹהֲגִין לֶאֱכֹל מִינֵי מְרַקָּחַת בְּשָׁעַת כְּתִיבַת הַתְּנָאִים (יג) לֹא מָקֳרֵי סְעוּדָה: (י) **כְּבוֹד הַשַּׁבָּת.** וְיֵשׁ שֶׁכָּתְבוּ הַטַּעַם (יד) שֶׁמְּתוֹךְ טִרְדַּת הַסְּעוּדָה לֹא יִתְעַסְּקוּ בְּצָרְכֵי שַׁבָּת: (יא) **שֶׁיִּכָּנֵס לַשַּׁבָּת וְכוּ'.** שֶׁאַף שֶׁאוֹכְלָהּ בַּבֹּקֶר, כֵּיוָן שֶׁהוּא מְרֻבֶּה בִּסְעוּדָתוֹ שֶׁלֹּא כִּרְגִילוּתוֹ שׁוּב לֹא יֹאכַל בַּלַּיְלָה לְתַאֲבוֹן: (יב) **בְּרִית מִילָה.** אֲפִלּוּ (טו) אִם אֵינָהּ בַּשְּׁמִינִי לְלִדָּתוֹ כְּגוֹן שֶׁהָיָה חוֹלֶה בַּשְּׁמִינִי וְנִתְרַחֵית, מִכָּל מָקוֹם מִקְרֵי זְמַנָּהּ קָבוּעַ, דְּכָל שֶׁעִּנְתָּא וְשָׁעְתָּא זְמַנֵּיהּ הוּא, דְּאָסוּר לְהַנִּיחוֹ עָרֵל אֲפִלּוּ יוֹם אֶחָד. (טו) וְכֵן בְּפִדְיוֹן הַבֵּן [ד]אֲפִלּוּ עָבַר זְמַנּוֹ, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁמִּן הַדִּין אֲפִלּוּ אַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם כָּל שֶׁעִּנְתָּא וְשָׁעְתָּא רָמְיָא חִיּוּבָא עֲלֵיהּ לְפִדּוֹתוֹ, מִפְּלִילָא מֻתָּר לַעֲשׂוֹת גַּם כֵּן סְעוּדַת מִצְוָה, וְאֵין לְדַחוֹתָהּ מִפְּנֵי סְעוּדַת שַׁבָּת. (יג) **מֻתָּר.** דְּהִיא גַּם כֵּן סְעוּדַת מִצְוָה, וְאֵין לְדַחוֹתָהּ מִפְּנֵי סְעוּדַת שַׁבָּת. (יד) וּמִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה [ה]מִצְוָה לְהַקְדִּימָהּ בְּשַׁחֲרִית מִשּׁוּם כְּבוֹד שַׁבָּת, וְכֵן מִנְהַג פּוֹרִים סְעוּדַת מִצְוָה בְּעֶרֶב שַׁבָּת, וְכֵן נוֹהֲגִין לַאֲכֹל מִינֵי מְרַקָּחַת בְּשָׁעַת כְּתִיבַת הַתְּנָאִים (טו) וְכֵן נוֹהֲגִין לַאֲכֹל מִינֵי מְרַקָּחַת בְּשָׁעַת כְּתִיבַת הַתְּנָאִים (טז) וְכֵן נוֹהֲגִין לַאֲכֹל מִינֵי מְרַקָּחַת בְּשָׁעַת כְּתִיבַת הַתְּנָאִים (יד) וְלֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת בְּדֵיעֲבַד יָכוֹל לַעֲשׂוֹתָהּ אֲפִלּוּ מִמְּנְחָה וּלְמַעְלָה: (יד) **וְלֶאֱכֹל**

* **מֻתָּר.** עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) שֶׁהֵבִיא מִשָּׁם הַלְּבוּשׁ דְּאִם אֶפְשָׁר לְקַיֵּם שְׁתֵּיהֶן מוּטָב, וְאִם לְאו תְּדָחֶה סְעוּדַת שַׁבָּת, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּלֹא יוּכַל לְקַיֵּם בַּלַּיְלָה כָּלָל מִפְּנֵי

בַּאוּר הַלָּכָה

ב * **אָסוּר לְקַבֵּעַ וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה קְבוּעָה, וַאֲפִלּוּ פַּעַם אַחַת בִּימֵי חַיָּיו, וּרְאָיָה לָזֶה סְעוּדַת אֲרוּסִין כֵּן כָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ד). וְעַיֵּן בְּהָרֵם הַמַּגִּיד (פ"ל ה"ד) בְּשֵׁם יֵשׁ מְפָרְשִׁים וְהוּבְּאָה בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה אין קובעין), וְעַל כָּרְחָךְ לֹא מַיְרֵי בְּסְעוּדָה שֶׁאֵינָהּ רְגִילָה דְּאִי לָאו הָכִי תִּקְשֵׁי עֲלֵיהוּ מֵירוּשַׁלְמִי (בְּיצה פ"ה ה"ב) דְּאוֹסֵר בְּסְעוּדַת אֲרוּסִין, וְעַיֵּן בְּכ"ח (סוף ס"ג)

* **שֶׁאֵינוֹ רָגִיל בִּימֵי הַחוֹל. וַאֲפִלּוּ אִם הוּא עָשִׁיר בְּיוֹתֵר וְעוֹשֶׂה בְּכָל יוֹם סְעוּדָה רְחָבָה כְּמוֹ בְּשַׁבָּת, מִכָּל מָקוֹם בְּעֶרֶב שַׁבָּת יֵשׁ לוֹ לְמַנֵּעַ מִלַּעֲשׂוֹת כֵּן, כְּדֵי שֶׁיֹּאכַל לְתַאֲבוֹן בַּלַּיְלָה,** כֵּן מוֹכֵחַ בְּרֵישׁ גִּפְּיוֹ ל"ח בְּגמ' ב' דְּבוּר הַמַּתְחִיל בְּעֶרֶב שַׁבָּת עַיֵּן שָׁם. **וְעַיֵּן לְקַמָּן** בְּסִימָן רפ"ח סָעִיף ד' **בַּהֲגָ"ה דְּיֵשׁ נָהֲגִין עֶרֶב יוֹם הַשַּׁבָּת מִשְּׁאָר יְמֵי הַשָּׁבוּעַ בִּסְעוּדַת הַיּוֹם, לְהַקְדִּים אוֹ לְאַחֵר, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה מִינֵי מְתֻבָּל הַרְבֵּה יוֹתֵר מִבְּכָל יוֹם סְעוּדָה שְׁנִיָּה בְּשַׁבָּת, וְאַף שֶׁאֵינוֹ אוֹכֵל בְּלַיְלָה:** * **וַאֲפִלּוּ הִיא סְעוּדַת אֲרוּסִין.** עַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א שֶׁכָּתַב דְּאִם אֲרַס קֹדֶם סִימָן תמ"ד [פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ג)] סוֹתֵר הַמִּשְׁנָה דְּפֹסְחִים (מט.) וְכוּ', אֵין הַכְּפִיָּה דְּאֲרַס מַאֲתָמוֹל דְּהָלְא בָּזֶה בְּנֵי אוֹסֵר הֵירוּשַׁלְמִי, וְעוֹד דַּעַל זֶה אֵין רְאָיָה שׁוּם דְּפֶרֶק ג' דְּפֹסְחִים, אֶלָּא כְּפִי מַה שֶּׁנִּתְּנוּ דִּכְיוָן שֶׁכְּבָר אֲרַס, מִפְּלִילָא שָׁרְיָא הַסְּעוּדָה לָזֶה בְּאוֹתוֹ יוֹם גַּם כֵּן וּכְדַעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ג). וּמוּכָח מִלְּשׁוֹנוֹ דְּסִבְרָא לֵיהּ דְּלִכְתְּחִלָּה אָסוּר לֶאֱרֹס בְּעֶרֶב שַׁבָּת, וּבָאֱמֶת לְכְאוֹרָה קָשֶׁה מְאֹד דְּהֵירוּשַׁלְמִי (שם) מַתִּיר בְּהָדֵיא. וְנִרְאֶה לִי דְּהַגְּרַ"א כֵּוָן בְּמַה שֶּׁכָּתַב דְּהֵירוּשַׁלְמִי שְׁאוֹסֵר לַעֲשׂוֹת סְעוּדַת אֲרוּסִין בְּעֶרֶב שַׁבָּת וְשָׁוֶה לְשׁוֹן הֵירוּשַׁלְמִי, אָסוּר לֶאֱרֹס בְּעֶרֶב שַׁבָּת, הָדָא דְּאִימְּרִי סְעוּדַת אֲרוּסִין אֲבָל לֶאֱרֹס מֻתָּר, אָמַר שְׁמוּאֵל אֲפִלּוּ בְּחִשְׁעָה בְּאָב מֻתָּר לֶאֱרֹס עַיֵּן שָׁם, וְלִפְלִיאָה [אַחַר] הַמִּשְׁנָה דְּפֹסְחִים דְּמוּכָח שֶׁמֻּתָּר לַעֲשׂוֹת סְעוּדַת אֲרוּסִין אֲפִלּוּ בְּעֶרֶב פֶּסַח וְכָל שֶׁכֵּן בְּעֶרֶב שַׁבָּת, וּמַה דְּכָתַב הַגְּרַ"א דְּכֵנָתָן הַגְּרַ"א הוּא רַק לְהָתִיר דְּעַת הֵירוּשַׁלְמִי מִתְּחִלָּה דְּיָכוֹל לְהַתִּיר אַף בְּכָל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה, אֲבָל לְכַתְּחִלָּה אֵין לַעֲשׂוֹת כֵּן, וְכֵן מִשְׁמַע בְּאֹשֶׁר לְמֶלֶךְ (כתובות פ"א ה"א) דְּאַף דְּלִהֵירוּשַׁלְמִי מְוֻוֹנוֹתַי עִמּוֹ, מִכָּל מָקוֹם הָלְא הַבַּבְלִי (מועד קטן ט.) חוֹלֵק עַל זֶה וְקַיְמָא לַן כְּבַבְלִי, כֵּן מַשְׁמַע מֵהַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) וְכֵן אֵיתָא בְּבָאוּר הַגְּרַ"א לְהֲלָכָה, וּבְפֹרָט בִּזְמַנֵּנוּ שֶׁהַמִּנְהָג לְקַדֵּשׁ בְּשָׁעַת הַנִּשּׂוּאִין לְכַלָּי עָלְמָא שָׁרֵי, דְּלֹא גָּרְעִי מִפְּעוּדַת אֲרוּסִין וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּאֹשֶׁר אַבְרָהָם סִימָן תמ"ד (סק"ט), וּמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי כָּאן בְּשֵׁם הַלְּבוּשׁ וְהַגְּרַ"א לְהֲלָכָה, וְכֵן מוֹכֵחַ בְּסֵפֶר עוֹלַת שַׁבָּת (שם) וְכֵן מַשְׁמַע בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה אין הולכין): (עא) **כְּמָה שֶׁתָּבְנוּ בָּשָׁם אֵלִיָּה רַבָּה** (סק"ב) **וְעַיֵּן בְּבָאוּר הֲלָכָה** (ד"ה ויוכל) **בְּמֶה שֶׁתָּבְנוּ בָּשָׁם אֵלִיָּה רַבָּה** (סק"ב) שַׁבָּת (סק"א), **וְעַיֵּן בְּבָאוּר הֲלָכָה** (ד"ה ויוכל) **בְּמֶה שֶׁתָּבְנוּ בָּשָׁם אֵלִיָּה רַבָּה** (סק"ב) אַחֲרוֹנִים: (יט) דְּאַף דְּלִהֵירוּשַׁלְמִי מְוֻוֹנוֹתַי עִמּוֹ: **ב** (י) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) [וְהַגְּרַ"א וּשְׁאֶרֵי